

Міністерство охорони здоров'я України
Львівський національний медичний університет
імені Данила Галицького

АНАТОМІЯ ЛЮДИНИ

За редакцією професора
Л. Р. МАТЕШУК-ВАЦЕБИ

*Підручник для студентів фармацевтичного факультету
вищих навчальних закладів*

Вінниця
НОВА КНИГА
2021

УДК 611(075.8)

A64

Рекомендовано вченою радою Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького як підручник для студентів фармацевтичного факультету закладів вищої освіти (протокол № -5 ВР від 30 вересня 2020 року)

Автори:

Л. Р. Матешук-Вацеба, І. В. Вільхова, А. М. Бекесевич, У. Є. Підвальна, В. Б. Фік, А. С. Бесєдіна, Р. Я. Борис, Е. А. Джалілова, У. М. Галюк, Х. А. Кирик, О. А. Ковалишин, Б. Д. Кордис, О. М. Мота, Є. В. Пальтов, П. Б. Покотило, І. І. Савка, Ю. І. Сушко, І. А. Танчин, О. О. Адамович, Н. Б. Близшак, Ю. В. Гнідик, Н. І. Гресько, Г. М. Дмитрів, А. В. Зінько, Р. П. Криницький, М. В. Логаш, М. М. Михалевич, М. В. Подолук, О. О. Содомора, М. Н. Цитовський.

Рецензенти:

О. І. Ковальчук – доктор медичних наук, професор кафедри анатомії та патологічної фізіології навчально-наукового центру “Інститут біології та медицини” Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

І. Ю. Олійник – доктор медичних наук, професор кафедри патологічної анатомії Буковинського державного медичного університету МОЗ України.

A64 **Анатомія людини** : підручник для студ. фарм. ф-ту / за ред. Л. Р. Матешук-Вацеби. – Вінниця : Нова Книга, 2021. – 400 с.

ISBN 978-966-382-910-4

У підручнику стисло подано сучасні відомості про будову організму людини, викладено мінімум необхідних даних про опорно-руховий апарат, нутрощі, ендокринний апарат, імунну, серцево-судинну та нервову системи, органи чуття.

Латинські терміни наведено у відповідності з Міжнародною анатомічною номенклатурою. Підручник відповідає програмі, затвердженій Міністерством охорони здоров'я України, і призначений для студентів фармацевтичного факультету медичних вишів.

УДК 611(075.8)

Усі права застережено. Жодна частина цієї книги не може бути відтворена в будь-який формі без письмового дозволу власників авторських прав.

ISBN 978-966-382-910-4

© Автори, 2021

© Нова Книга, оформл., 2021

Передмова

Вступ до анатомії. Основні етапи ембріогенезу людини. Класифікація тканин.

Вчення про кістки

(Матешук-Вацеба Л. Р., Вільхова І. В., Бекесевич А. М., Фік В. Б., Мота О. М., Підвальна У. Є., Пальтов Є. В.) 6

Анатомія кісток тулуба. Кістки верхньої та нижньої кінцівок

(Фік В. Б., Цитовський М. Н., Бекесевич А. М., Вільхова І. В., Джалілова Е. А., Матешук-Вацеба Л. Р.) .. 17

Анатомія черепа. Череп у цілому

(Фік В. Б., Цитовський М. Н., Гресько Н. І., Мота О. М., Пальтов Є. В., Покотило П. Б.) 46

Вчення про з'єднання кісток. Загальна міологія

(Матешук-Вацеба Л. Р., Фік В. Б., Бекесевич А. М., Гресько Н. І., Зінько А. В.) 58

З'єднання кісток голови, тулуба та кінцівок

(Матешук-Вацеба Л. Р., Фік В. Б., Бекесевич А. М., Гресько Н. І., Зінько А. В.) 61

М'язи і фасції тулуба, голови та шиї. М'язи і фасції верхньої та нижньої кінцівок

(Бекесевич А. М., Борис Р. Я., Галюк У. М., Джалілова Е. А., Матешук - Вацеба Л. Р., Мота О. М., Пальтов Є. В., Покотило П. Б., Адамович О. О., Гресько Н. І., Зінько А. В., Михалевич М. М., Подолюк М. В.) 87

Вступ до спланхнології. Травна система

(Матешук-Вацеба Л. Р., Вільхова І. В., Бекесевич А. М., Фік В. Б., Криницький Р. П.) 134

Анатомія органів травної системи. Очеревина

(Галюк У. М., Ковалишин О. А., Фік В. Б., Адамович О. О., Криницький Р. П., Подолюк М. В.) 139

Дихальна система. Ендокринна та імунна системи

(Мота О. М., Галюк У. М., Джалілова Е. А., Покотило П. Б., Блищак Н. Б., Логаш М. В.) 177

Анатомія органів дихальної системи. Плевра. Середостіння.

Органи імунної системи та ендокринні залози

(Мота О. М., Галюк У. М., Покотило П. Б., Бесєдіна А. С. Блищак Н. Б., Джалілова Е. А., Логаш М. В.) 187

Сечова та статеві (жіноча/чоловіча) системи

(Матешук-Вацеба Л. Р., Вільхова І. В., Покотило П. Б., Савка І. І., Фік В. Б.) 203

Анатомія органів сечової та статевих (чоловічої/жіночої) систем. Промежина

(Матешук-Вацеба Л. Р., Вільхова І. В., Покотило П. Б., Савка І. І., Фік В. Б.) 206

Загальна анатомія центральної нервової системи

(Матешук-Вацеба Л. Р., Вільхова І. В., Бекесевич А. М., Кирик Х. А., Підвальна У. Є., Зінько А. В., Цитовський М. Н.) 234

Спинний мозок. Похідні ромбоподібного і середнього мозкових міхурів

(Матешук-Вацеба Л. Р., Вільхова І. В., Бекесевич А. М., Кирик Х. А., Зінько А. В., Логаш М. В., Цитовський М. Н.) 239

Проміжний та кінцевий мозок. Оболони мозку. Провідні шляхи пропріоцептивного аналізатора <i>(Матешук-Вацеба Л. Р., Вільхова І. В., Ковалишин О. А., Савка І. І., Содомора О. О., Ковалишин О. А., Цитовський М. Н.)</i>	261
Органи чуття. Провідні шляхи зовнішніх аналізаторів <i>(Матешук-Вацеба Л. Р., Вільхова І. В., Бекесевич А. М., Галюк У. М., Кирик Х. А., Підвальна У. Є., Савка І. І., Содомора О. О., Криницький Р. П., Подолук М. В.)</i>	286
Загальна анатомія периферичної нервової системи. Автономна (вегетативна) нервова система. Симпатичний і парасимпатичний відділи автономної (вегетативної) нервової системи <i>(Матешук-Вацеба Л. Р., Вільхова І. В., Бекесевич А. М., Кирик Х. А., Покотило П. Б., Логаш М. В., Подолук М. В.)</i>	309
Черепні нерви. Спинномозкові нерви <i>(Матешук-Вацеба Л. Р., Вільхова І. В., Бекесевич А. М., Кирик Х. А., Покотило П. Б., Логаш М. В., Подолук М. В.)</i>	315
Загальна анатомія серцево-судинної системи. Кола кровообігу. Розвиток серця. Розвиток артерій <i>(Галюк У. М., Мота О. М., Матешук-Вацеба Л. Р., Фік В. Б., Покотило П. Б., Дмитрів Г. М., Логаш М. В.)</i>	339
Анатомія серця. Артерії <i>(Галюк У. М., Підвальна У. Є., Кирик Х. А., Мота О. М., Матешук-Вацеба Л. Р., Вільхова І. В., Бекесевич А. М., Фік В. Б., Покотило П. Б., Кордис Б. Д., Гнідик Ю. В., Гресько Н. І., Дмитрів Г. М., Логаш М. В., Михалевич М. М.)</i>	343
Вени. Кава-кавальні та порто-кавальні анастомози. Кровопостачання плода. Лімфатична система <i>(Галюк У. М., Кирик Х. А., Мота О. М., Матешук-Вацеба Л. Р., Вільхова І. В., Бекесевич А. М., Фік В. Б., Покотило П. Б., Кордис Б. Д., Гнідик Ю. В., Гресько Н. І., Дмитрів Г. М., Логаш М. В., Михалевич М. М.)</i>	372
Вени. Лімфатична система <i>(Галюк У. М., Кирик Х. А., Мота О. М., Матешук-Вацеба Л. Р., Вільхова І. В., Бекесевич А. М., Фік В. Б., Покотило П. Б., Кордис Б. Д., Гнідик Ю. В., Гресько Н. І., Дмитрів Г. М., Логаш М. В., Михалевич М. М.)</i>	374
Список рекомендованої літератури	392
Предметний покажчик латинських термінів	393

Навчальне видання

Матешук-Вацеба Леся Ростиславівна
Вільхова Ірина Володимирівна
Бекесевич Анна Михайлівна та ін.

Анатомія людини

Підручник для студентів фармацевтичного факультету

Редактор *І. В. Шпента*
Комп'ютерна верстка: *О. С. Парфенюк*

Підписано до друку 21.10.21. Формат 70×100/16. Папір офсетний.
Myriad Pro. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 32,41. Зам. № 2135.

ПП «Нова Книга»
21029, м. Вінниця, вул. М. Ващука, 20
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 2646 від 11.10.2006 р.
(067) 6562650, (063) 5270178
E-mail: info@novaknyha.com.ua
www.nk.in.ua